

(המשך טעמוד 45)

כח בנינו שאבא במיוחד לצורך זה לישראל.

מדוע היית מעוניין לראות את ראשיהממשלה, האם היתה לך סכנה מיוחדת?

די ולט הוא עיתון גרמני ימני. בעליו הוא אכסל שפרינגר, המבסס הרבה מאוד מיוקרתו על העובדה שיש לו יחסים טובים עם ישראל. עיתוני שפרינגר הם מן הקיצוניים בגרמניה והאדהה לישראל עוררת להם להימלט מדימוי לא-סימפטי. ש"הרי מי שאוהב יהודים אינו יכול להיות ימני.

אתה מתכוון פאשיסט?

פאשיסט את אמרת, לא אני. אך הצלחת אתה, במקום שאנשי שפרינגר נכשלו?

מכירים אותי, יודעים שאני מייצג מיספר ניכר של עיתונים פשוט מאותה סביבה שראיית את רגן, אליסאדאט והגנרל בראון.

סיכמת את כל זה עם אריה נאור?

מר נאור כלל לא היה בתמונה, סיכמתי את זה עם דן פתיר, בכלל לא היה לי קשר עם אריה נאור. פגשתי בו שלוש שנים קודם לכן עם אשתי תמר ועם טוביה סער, שאמר לי: "תשמע, יש פה איהו בחור שהוא מזכיר הממשלה. הוא מבדר מאוד, אפשר להביא אותו לארוחת ערב?" נסענו בפולקסוואגן של הבן שלי ואלכנו ארוחה סינית ביננו.

על מה שוחחתם באותה ארוחה סינית ביננו?

הוא הצטחק על מינויו כמזכיר הממ"ר שלה וסיפר לי: "לא ידעתי אפילו אם תהיה לי עבודה, אם אמצא עבודה כעורך-דין, ופתאום מצאתי עצמי מזכיר ממשלה". טוביה היה אתנו כל הזמן. נאור דיבר כל הזמן, ביחד על הגיגות שונות ה30 למדינה. רכילויות קטנות, שום דבר חשוב. אחרי שהורדנו אותו במלון שלו, תמר ואני השתוממנו שאדם כזה נמצא בתפקיד כזה. הוא עשה עלינו רושם של ליצן.

אתה עיתונאי, הוא מזכיר ממשלת-ישראל; האם באותה הדימונות לא ניסית לציור אתו קשר יותר מפתח, כדי שתובנה להסתייע בו, בעזרת קשריו בממשלת ישראל?

הוא עשה עלי ועל תמר רושם מאוד בלתי רציני. הקשר היחיד שהוא יכול היה לעשות בשבילי היה להגיע לבגין.

פשוט מאוד, כשהגיע החשבון הוא התעלם ממנו.

ואחר-כך?

אמר לי שיש לו משהו פרטי שהוא רוצה לאמר לי, כי הוא מרגיש שיש בינינו כימיה.

אתה זוכר כל כך ב"מדויק כל מילה שאמר דן וגם את סיגנון דיבורו?

יש לי פה עד, שאלי את תמר. כש"עליתי לסוויסה למעלה הייתי המום. הוצאתי פתק והתחלתי לרשום. אמרתי לתמר: שמעתי מה שלא שמעה שפתה על הים, שמזכיר ממשלת-ישראל יגיד דבר כזה.

מדוע רשמתי את דבריו של נאור על פתק?

אני עיתונאי ותיק. אני יודע שהזכרון

אני לא שודד בנקים

אני מצ"ר כסף ועובד

קשה מאוד בשביל זה

מיטשטש. אני רושם רשימות ולמיקרה הצורך אני אוסף אותן ויש לי פרופיל של האדם.

השבת שאיפנים תזדקק לך פתק הזה שלא לצורך הכנת פרז' פיר על אריה נאור?

כשאדם רוצה למכור לי סודות או אינפורמציה חסויה ואינטימית, ודורש ממני תמורה בצורה לא ישירה, אני רשם לעצמי בצורה מסודרת. הרשימות עוזרות לי בהזימות. אני אהב להיות מהימן והוגן.

מה הכפחת לנאור באותה ארוחת-צהריים שאתה שיקמת ב"עבודה?

תשמע, שמחתי מאוד להצעה שלו להעביר לי ידיעות, אני עיתונאי. הדגשתי בפניו שאני לא מחלק עבודה בדי ולט, אבל אמרתי לו שאני יכול להכיר לו אנשים. ידעתי שדי ולט ישמחו מאוד להכיר את האדון נאור, שהרי הם מחפשים כל הזמן קשר עם ישראלים. שלא לדבר על ישראלים סופר-יהודי ורשמי כמו נאור.

"די ולט"?

תראי, לא ברור לי איפה אני עומד מבחינת סוביידיזציה.

בכל זאת.

אני תובע את די ולט על כמה דברים. ביחוד על העובדה שהפיצו למאות אלפי בתיאב בגרמניה עלון תעמולה עם צי"ל לום שלי מחייך מאוזן לאוזן, הגדירו אותי בתור קריקטוריסט מפורסם וחשוב.

מה רע בכך?

או, די ולט הבטיח לכל אותם מאות אלפי בתיאב, שאם יחתמו על העיתון לשבועיים יקבלו תיק נהדר של רענן לוריא עם שש קריקטורות. הם לא צריכים להוציא הון-עצק ולקנות ציורים של צייר כל כך מפורסם, הם רק צריכים להיחזק שבועיים על די ולט ולקבל אותו חינם. לא רק שלא נתתי הסכמתי להם, אפילו לא ידעתי בכלל על כל העניין. אבל הסיפור הזה הוא רק אחד הסעיפים בתביעה שלי.

כמה תביעות?

שני מיליון מארק, אבל בשבילי זה מישפט עקרוני ואני מוכן לקבל גם מארק אחד.

האם לא ניסו להגיע איתך לפשרה?

הסיכסוך התחיל בלי תביעה, הם היו מוכנים לפצות אותי בכסף.

כמה הציעו?

סכום של מאות אלפי מארקים.

זה לא סיפק אותך?

לא, אצלי זה עקרוני. בכל זאת הם ניסו להשפיע עלי ואמרו לי למה לך בעיות, אז קבענו פגישה ל-6 בינואר. היחית לפגישה וכידוע אני לא קורא את די ולט כי אני לא קורא גרמנית. יום אחד מתקשרת איתי עיתונאית של שטרן ואומרת לי: שמע, אולי אתה יכול לארגן לי קשר עם בגין. אמרתי לה שבגין לא נותן ראיון לגרמנים ואו היא כיוונה אותי למודעת פירסומת של די ולט, שבה פורסמו שמות כל האנשים שרואינו על-ידי די ולט, ובהם בגין. מייד התקשרתי אל המערכת אמרתי להם השתגעתי? איך אתם עושים דבר כזה, הרי אני נתתי את

הבטחתי, הם אמורים לי, אתה יודע מה, אנחנו לא בטוחים שהתחייבת. שמענו מירושלים דברים אחרים.

שאלתי אותם: אם בגין לא עמד על כך, או למה שאדווש שהראיון לא יהיה בלעדי לי? ואז הם אמורים לי: אתה רודף פירסומת אישית במקום שדי ולט יראיין את בגין לוריא ראיון את בגין. מה עשית?

הרמתי מייד טלפון לדן פתיר. השיחה היתה עניינית וקצרה. אמרתי לו תשמע זה וזה קרה, זו טעות טכנית שלהם, אך חשוב לי שתדע שדידי לא היתה במעל. דן הופתע וביקש לראות את התומר. אחר-כך אמר לי, שאם יוחלט לעשות משהו בעניין הוא איש ישיג אותי. צילצלתי גם לי נאור.

מדוע צלצלת לנאור, איש הי קשר שלך עם בגין היה, לדברך, דן פתיר?

כי הוא בא במיוחד מירושלים לתל-אביב כדי להסביר לי כמה בגין אמוציוני נאלי וכמה העניין חשוב לו. רציתי להיות מכוסה. אני מכיר את בגין, זוכר את ההיסטוריה שלו. יודע איזו מין אמוציות יכולות להתעורר אצלו.

איך הגיב נאור?

הוא נזעק. איזו חוצפה, הוא אמר, איך העזו לעשות זאת לבגין. אמרתי לו ש"אני פשוט מתנצל. הוא עונה: מה זאת אומרת מתנצל, זה משהו נורא. אתה התייבבת דרכי לראשיהממשלה ואני לא יודע איך להגיד לו את זה.

אמרתי לו: תשמע, אם אתה רוצה, שלח מיכתב. והוא: מה זאת אומרת מיכתב? מיכרקים צריך לשלוח. אמרתי: ב"בקשה, שלח מיברק, אשלח מיברק מתנצל, ואז שנינו מכוסים.

למה התכוונת במילים "שנינו מכוסים"?

מדוע המיברק של נאור היה חשוב לך?

הייתי מקדם בברכה מיברק, כדי להודי כיח לדי ולט שאכן התחייבתי בפני ראשי הממשלה ושלא ביצעתי תעלול לצורך פירסומת אישית. ביום שבת המיברק לא מגיע. אני מצלצל אליו הביתה והוא אומר לי: זה ביגלל המטומטמת החדשה שהגיתי למישרד, (בהירה, מזכירתו של נאור) איננה. בינתיים מגיע יום שני, שום מיברק. רק. אני מורה למזכירה שלי לבדוק ב"בתיארוח של בון אם הגיע מיברק מ"מישרד ראשיהממשלה. שום מיברק. מרים טלפון לנאור ואומר לו שתדע לך שלא שלחתם מיברק, הוא אומר: אני לא מבין, אשלח עוד פעם.

למה לא פנית לדן פתיר?

אני מכיר את דן פתיר. הבנתי שאם הוא לא הגיב אז מבחינתו העניין סגור. לא רציתי להפציר בדן, הנחתי שיש לו שיקולים משלו.

למרות נפיונך העיתונאי לא חשדת בנאור?

בשלב הזה נאור היה בעיני איש אמין פחות-ארוח, נציגו של בגין. רק אחר-כך ראיתי מהי. אחר-כך הוא סיפר לעני תונאי שלא רצה לסרב לידידי וכלל לא התכוון לשלוח מיברק. הוא כל הזמן רי" מה אותי. יחד עם זאת התקשר לשפרינגר וסיפר לו על "בקשותיו" של לוריא. אמר לו: "לוריא מסית אותי לשלוח מיברקים". הוא הבין שאני מסוכסך עם די ולט ולא יכול לקדם את העניין שלו, וכל מה ש"עניין אותו היה להגיע לבית-ההוצאה. הוא הבין שהוא גמר עם הסוס של לוריא והגיע הזמן להתלוי אדונים, ולצורך זה הוא נהיה מלשין. אני בטוח שהוא מעולם לא הגיע לידי מגע ישיר עם שפרינגר, אלא רק עם הכפופים לו. ואז הוא שואל אותם אם יש משהו שהוא יכול לעזור להם. בדיוק כמו שהוא שאל אותי. ואז הם אמורים עבודה עם עובדות מזוייפות, תפורות לפי המידה שלהם. כלומר, ש"הוא יכחיש שהיתה התחייבות מצדי ל"בגין. ואני רוצה שתביני, בשביל הגרמי נים לקבל מיכתב כזה, עם סמל מדינת-ישראל, מידי מזכיר ממשלת-ישראל, הם לא צריכים יותר מזה.

מדוע רצה נאור לכתוב לך גרמנים את המיכתב על ניר רשמי של ממשלת-ישראל?

הוא חיפש הדמנות לחתום "אריה נאור מזכיר ממשלת-ישראל", שהם ידעו להם שהם לא מתעסקים עם איהו שמנדריק אלא עם "מדינאי".

אתה עצמך יעצת לו כיצד להרשים את "די ולט"?

כששפרינגר נסע ארצה, ביחד עם די איש מס' 2 שלו, קרמר, יעצתי לנאור

מרואיינים תמר ורענן לוריא

חזרה מוקלט

לעשות בשבילך? הסתכלתי עליו ואמרתי: "לא, תודה, אני לא חושב, אני מסודר בחיים", ואו ביקשתי את תעודת החברות באצ"ל, שהיה מה להראות לנכ"ד. הוא אמר לי: תראה את זה כעשוי. אחר-כך עמד על כך שהוא רוצה להזמין אותי לארוחת-צהריים. הוא הציע כל מיני מסעדות, ולי לא היה זמן. אמרתי בוא נאכל בהילטון. הוא הזמין אותי לארוחה — ואני שילמתי.

איך זה קרה?